

Briuselis, 2020 06 22
COM(2020) 254 final

2020/0121 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas, kad būtų atsižvelgta į Samoa Nepriklausomos Valstybės prisijungimą ir būsimą kitų Ramiojo vandenyno salų valstybių prisijungimą, sudarymo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pridedamas Tarybos sprendimo pasiūlymas yra teisinė priemonė, kuria pagal SESV 218 straipsnio 6 dalį sudaromas susitarimas, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Sąjungos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas.

2002 m. birželio 12 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su AKR valstybėmis dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) sudarymo.

2009 m. liepos 30 d. Sąjunga pasirašė Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinąjį partnerystės susitarimą (toliau – Susitarimas), kuriuo nustatytas ekonominės partnerystės susitarimo pagrindas¹. Susitarimu siekiama:

- (a) sudaryti Ramiojo vandenyno valstybėms sąlygas pasinaudoti ES siūlomomis geresnėmis galimybėmis patekti į rinką;
- (b) skatinti darnų vystymąsi ir laipsnišką Ramiojo vandenyno valstybių integraciją į pasaulio ekonomiką;
- (c) sukurti laisvą, bendrais interesais pagrįstą Šalių tarpusavio prekybos erdvę, laipsniškai liberalizuojant prekybą pagal taikytinas PPO taisykles ir asimetrijos principą ir atsižvelgiant į konkrečius Ramiojo vandenyno valstybių poreikius ir ribotus pajėgumus, kai kalbama apie išipareigojimų lygį ir įgyvendinimo laiką;
- (d) nustatyti tinkamą ginčų sprendimo tvarką ir
- (e) nustatyti tinkamą institucinę struktūrą.

Papua Naujoji Gvinėja ir Fidžio Respublika laikinai taiko Susitarimą nuo atitinkamai 2009 m. gruodžio 20 d. ir 2014 m. liepos 28 d.

Susitarimo 80 straipsnyje numatyta, kad remiantis 1994 m. GATT XXIV straipsnį atitinkančiu patekimo į rinką pasiūlymu prie Susitarimo gali prisijungti kitos Ramiojo vandenyno salos. Atitinkamai Samoa Nepriklausomoji Valstybė prisijungė prie Susitarimo 2018 m. gruodžio 21 d.² ir laikinai jį taiko nuo 2018 m. gruodžio 31 d. Vyksta Šalių procedūros, būtinos tam, kad prie Susitarimo prisijungtų susidomėjimą šia galimybe pareiškusios Saliamono Salos ir Tongos Karalystė.

Prisijungus Samoa Nepriklausomajai Valstybei Susitarimą reikia pakeisti, kad ši šalis būtų įtraukta į Susitarimo Šalių sąrašą. Panašių techninių Susitarimo pakeitimų reikės kaskart, kai prie jo prisijungia kokia nors Ramiojo vandenyno sala valstybė.

1.2 EPS prekybos komitetas

Prekybos komitetas, sudarytas iš Šalių (ES ir Ramiojo vandenyno valstybių) atstovų, įsteigtas Susitarimo 68 straipsniu.

Prekybos komitetas sprendžia visus su Susitarimo įgyvendinimu susijusius klausimus. Vykdydamas savo funkcijas Prekybos komitetas gali:

- (a) steigti ir prižiūrėti visus Susitarimui įgyvendinti būtinus specialiuosius komitetus ar organus;

¹ 2009 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimas dėl Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinojo partnerystės susitarimo pasirašymo ir laikino taikymo (OL L 272, 2009 10 16, p. 1).

² OL L 333, 2018 12 28, p. 1.

- (b) posėdžiauti bet kuriuo Šalių sutartu laiku;
- (c) spręsti bet kokius su Susitarimu susijusius klausimus ir vykdydamas savo funkcijas imtis atitinkamų veiksmų ir
- (d) Susitarime numatytais atvejais priimti sprendimus arba teikti rekomendacijas.

78 straipsnyje (Nuostata dėl persvarstymo) numatyta, kad Prekybos komitetas prireikus gali persvarstyti Susitarimą, jo įgyvendinimą, taikymą ir veiksmingumą, ir siūlyti Šalims jį iš dalies pakeisti.

Šeštojo ir septintojo Prekybos komiteto posėdžių rezultatai

2018 m. spalio 24 d. Susitarimo Šalys (ES, Papua Naujoji Gvinėja, Fidžis) ir, stebėtojų teisėmis, Samoa Nepriklausomoji Valstybė, Saliamono Salos ir Tonga pasikeitė nuomonėmis dėl Susitarimo techninių pakeitimų, kurie reikalingi prisijungus naujoms Šalims, **taikymo srities ir procedūros**.

Šalys nustatė, kad pakeitimų **taikymo sritis** apsiriboja prisijungiančios Ramiojo vandenyno valstybės įtraukimu į Susitarimo Šalių sąrašą ir jos patekimo į rinką pasiūlymo įtraukimu į Susitarimo II priedą (ES Šalies kilmės produktų muitai). Dėl **procedūros** Šalys pažymėjo, kad šiuo metu Prekybos komitetas neturi įgaliojimų daryti tokių pakeitimų (Susitarimo teisinio pagrindo nepakanka). Šalys pasikeitė nuomonėmis dėl toliau nurodytų trijų procedūrinių galimybių.

1 galimybė: laikyti, kad atitinkami pakeitimai yra netiesiogiai įtraukiami į Susitarimą prisijungus naujai Šaliai (80 straipsnis); todėl nėra reikalo jų įtraukti tiesiogiai, taikant specialią procedūrą.

2 galimybė: Prekybos komitetas galėtų pateikti pareiškimą dėl reikalingų techninių pakeitimų įtraukimo į Susitarimo tekstą po prisijungimo. Tokio pareiškimo teisinis pagrindas yra 68 straipsnio 4 dalies c punktas.

3 galimybė: Šalys galėtų iš dalies pakeisti Susitarimo 80 straipsnį, kad Prekybos komitetui būtų suteikti įgaliojimai priimti reikiamus sprendimus atsižvelgiant į naują prisijungusią Šalį.

Prekybos komitetas susitarė, kad 3 galimybė būtų užtikrintas teisinis tikrumas, ir įsipareigojo rekomenduoti Šalims atitinkamai iš dalies pakeisti 80 straipsnį. Po septintojo posėdžio, įvykusio 2019 m. spalio 3–4 d., Prekybos komitetas priėmė atitinkamą rekomendaciją, atsižvelgdamas į poziciją, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu (2019 m. birželio 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/1707, OL L 260, 2019 10 11, p. 45).

1.3. Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šiuo pasiūlymu įgyvendinamas Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimas (toliau – AKR ir ES partnerystės susitarimas, arba Kotonu susitarimas)³ – laikinojo partnerystės susitarimo teisinis pagrindas.

Kitų Ramiojo vandenyno valstybių prisijungimu prie Susitarimo sustiprinama ES prekybos ryšių su šalimis partnerėmis teisinė sistema, lengvinama abipusė prekyba ir išitraukiamas į pasaulio ekonomiką. Be to, šios valstybės tampa bendrą Susitarimu nustatytą taisyklių ir institucijų režimo dalimi.

³ OL L 287, 2010 11 4, p. 3. Susitarimas, iš dalies pakeistas 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge pasirašytu susitarimu (OL L 209, 2005 8 11, p. 27) ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu pasirašytu susitarimu (OL L 287, 2010 11 4, p. 3).

1.4. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Susitarimas yra į vystymąsi orientuotas prekybos susitarimas, kuriuo naujoms prisijungiančioms Šalims suteikiamos asimetrinio patekimo į rinką galimybės ir leidžiama apsaugoti pažeidžiamus sektorius nuo liberalizavimo, kartu taikant daug apsaugos priemonių ir sąlygą dėl naujų besivystančių pramonės šakų apsaugos. Susitarime pateiktos nuostatos dėl kilmės taisyklių, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos šių valstybių eksportui į ES. Jame taip pat yra nuostatų dėl tvaraus vystymosi (3 straipsnis), pagal kurį Šalys dar kartą patvirtina, kad tvaraus vystymosi tikslas yra sudėtinė šio susitarimo nuostatų dalis, atitinkanti svarbiausius tikslus ir principus, išdėstytus Kotonu susitarime, ypač bendrą išipareigojimą mažinti ir galiausiai visiškai panaikinti skurdą, atsižvelgiant į tvaraus vystymosi tikslus. Šiomis nuostatomis prisidedama prie politikos suderinamumo vystymosi labai tikslo ir jos atitinka SESV 208 straipsnio 2 dalį.

2. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

2.1. Teisinis pagrindas

Šio Tarybos sprendimo teisinis pagrindas yra Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, visų pirma jos 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 6 dalies a punkto v papunkčiu.

2.2. Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

SESV 3 straipsnyje nustatyta, kad bendra prekybos politika priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai.

2.3. Proporciningumo principas

Šis pasiūlymas būtinas, norint įgyvendinti Sąjungos tarptautinius išipareigojimus, nustatytus AKR ir ES partnerystės susitarime, visų pirma išipareigojimą sudaryti naujus su PPO suderinamus prekybos susitarimus, kuriais būtų palaipsniui šalinamos Šalių tarpusavio prekybos kliūtys ir aktyviau bendradarbiaujama visose prekybai su Ramiojo vandenyno valstybėmis svarbiose srityse.

2.4. Priemonės pasirinkimas

Kitų teisinių priemonių, kuriomis būtų galima pasiekti šio pasiūlymo tikslą, nenumatyta.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

3.1. Poveikio vertinimas

ES ir AKR ekonominės partnerystės susitarimų poveikio tvariam vystymuisi vertinimas atliktas 2003–2007 m. Europos Komisija 2002 m. paskelbė konkursą, kuriame buvo nurodytos šio projekto sąlygos. Po šio konkurso 2002 m. rugpjūčio mėn. sudaryta penkerių metų bendroji sutartis su „PwC France“. Poveikio tvariam vystymuisi vertinimo galutinės ataskaitos projektas suinteresuotiesiems subjektams Europoje pristatytas per Europos Komisijos 2007 m. kovo 23 d. Briuselyje (Belgija) surengtą ES dialogo su pilietine visuomene susitikimą.

3.2. Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas

Susitarimo pakeitimų patvirtinimui Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programa (REFIT) netaikoma, dėl jo Sąjungos MVI nepatirs jokių išlaidų ir dėl jo nekyla jokių su skaitmenine aplinka susijusių klausimų.

3.3. Pagrindinės teisės

Pasiūlymas nedaro poveikio pagrindinių teisių apsaugai Sąjungoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomas sprendimas poveikio biudžetui neturi.

5. KITI ELEMENTAI

5.1. Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Pasiūlymo 1 ir 2 straipsniais suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu sudaryti sprendimo priede išvardytus Susitarimo pakeitimus ir apie juos pranešti.

3 straipsnyje nurodoma, kad Susitarimo pakeitimų sudarymas neturi būti aiškinamas taip, kad juo būtų suteikiama teisių ar nustatoma prievolių, kuriomis būtų galima tiesiogiai remtis Sąjungos ar jos valstybių narių teismuose ar teisminėse institucijose.

4 straipsnyje nustatoma šio sprendimo įsigaliojimo data.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas, kad būtų atsižvelgta į Samoa Nepriklausomosios Valstybės prisijungimą ir būsimą kitų Ramiojo vandenyno salų valstybių prisijungimą, sudarymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunkčiu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą,

kadangi:

- (1) 2002 m. birželio 12 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupe dėl ekonominės partnerystės susitarimų sudarymo¹;
- (2) Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas² (toliau – Susitarimas) buvo pasirašytas Londone 2009 m. liepos 30 d. ir atitinkamai nuo 2009 m. gruodžio 20 d. ir 2014 m. liepos 28 d. jį laikinai taiko Papua Naujoji Gvinėja ir Fidžio Respublika;
- (3) Susitarimo 80 straipsnyje pateikiamos nuostatos dėl kitų Ramiojo vandenyno valstybių prisijungimo; 2018 m. gruodžio 6 d. Sprendimu (ES) 2018/1908³ Taryba patvirtino Samoa Nepriklausomosios Valstybės prisijungimą prie Susitarimo. Samoa Nepriklausomoji Valstybė prisijungė prie Susitarimo 2018 m. gruodžio 21 d. ir laikinai jį taiko nuo 2018 m. gruodžio 31 d.;
- (4) prisijungus Samoa Nepriklausomajai Valstybei siekiant teisinio tikrumo Susitarimą reikia pakeisti, kad ši šalis būtų įtraukta į Susitarimo Šalių sąrašą. Panašių techninių Susitarimo pakeitimų reikės kaskart, kai prie jo prisijungia kokia nors Ramiojo vandenyno sala valstybė;
- (5) Susitarimo 68 straipsniu įsteigtas Prekybos komitetas sprendžia visus su Susitarimo įgyvendinimu susijusius klausimus. Prekybos komitetui turi būti suteikti įgaliojimai priimti sprendimus dėl Susitarimo techninių pakeitimų, kurių gali prireikti ateityje prie Susitarimo prisijungiant naujai Ramiojo vandenyno salai valstybei;
- (6) Susitarimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

¹ Tarybos nurodymai dėl ekonominės partnerystės susitarimų su AKR šalimis ir regionais derybų (9930/02 (DG E II) HH/sg).

² OL L 272, 2009 10 16, p. 2.

³ OL L 333, 2018 12 28, p. 1.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Sudaromas susitarimas, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis partnerystės susitarimas, kad būtų atsižvelgta į Samoa Nepriklausomosios Valstybės prisijungimą ir būsimą kitų Ramiojo vandenyno salų valstybių prisijungimą.
2. Susitarimo, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas, tekstas pateikiamas šio sprendimo 1 priede.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas Sąjungos vardu praneša Susitarimo Šalims apie tai, kad Sąjunga sudaro susitarimą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas.

3 straipsnis

Susitarimo pakeitimais nesuteikiama teisių ar nenustatoma prievolių, kuriomis būtų galima tiesiogiai remtis Sąjungos ar valstybių narių teismuose.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*